

## **PATNOS L T P KAPALI HAP SHANES İNSAN HAKLARI İHLALLERİNİN İNCELENMESİ VE TESPİT RAPORU**

### **1-) GİRİŞ**

İnsan Hakları Derneği Ankara bünyesinde faaliyet gösteren mahpus ve avukatları tarafından yapılan hak ihlalleri nedeniyle başvurular yapılmıştır. Bu başvurular doğrultusunda Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesinde 21.12.2024 tarihinde 3 kadın mahpusla görüşme yapılmış ve ayrıca başvurulara eklenerek hak ihlallerine yönelik ihlal ve tespit raporu hazırlanmıştır.

### **2-) RAPORUN AMACI**

Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesinde yaşanan hak ihlallerini ve ihkence iddialarını tespit ederek, ilgili kurum ve yetkilileri bilgilendirilerek hak ihlallerinin sonlandırılmasını sağlamak amacıyla yapılan tüm hak ihlallerinin önlenmesi için etkili soruşturma yürütülmesini talep etmek ve hak ihlalleri konusunda kamuoyunu bilgilendirmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda başvurulara yer alan iddiaların vahamet arz etmesi nedeniyle söz konusu hapishanelerde bulunan mahpuslar ziyaret edilerek, ihkâyet konusu iddialara ilişkin inceleme ve tespit çalışmaları yapmak amacıyla bir heyet oluşturulmuş ve karar alınmıştır.

Rapor gerçekleştirilen ziyaretler neticesinde, heyetin gözlem ve tespitlerine dayanmaktadır.

### **HAK İHLALİ BAŞVURULARI VE MAHPUS BEYANLARI**

### **3-) MAHPUSLAR İLE YAPILAN GÖRÜŞMELER**

#### **Görüşülen mahpus H.G**

Mahpus H.G ile avukat görüşme odasında görüşümü, hapishanede yaşanan ihlallere ilişkin bilgi alınmıştır. Beyanlarına göre, yaklaşık 1 hafta önce akşam sayımından önce öğünde 1 defa verilen ekmeğin içinde küçüldüğü kısımları gördüğünü, nöbette bulunan gardiyana bu durumu bildirdiklerini, bu konu ile ilgili ayrıca dilekçelerini başmemura vererek Ceza infaz Kurumu 1. Müdürü ile görüşmek istediklerini ilettiklerini ve görüşmelerini, bu görüşme sırasında müdürün kendilerine hak verdiğini, cezaevi yönetimi olarak yemekleri ve ekmeği kendilerinin de yediklerini söyleyerek destek cümleleri kurduklarını, müdürün bu konuda kendilerinden ihkâyet dilekçesi yazmalarını istediğini, aynı zamanda yemeklerin ve ekmeğin Patnos Açık Ceza infaz Kurumundan gönderildiğini söylediğini, müdürün ihkâyet dilekçesi vermelerini istemelerine binaen kendilerinin bahse konu durumla alakalı dilekçe yazdıklarını ancak bu dilekçeye cevaben kendilerinin kurumu kötülemeyi amaçladıklarını, küçüldüğü kısmı ekmeğin içine kendileri tarafından konulduğunu iddia ettiklerini ve bu durumu bildiren mahpuslar hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını

bildirdiklerini, olay günü yani 18.12.2024 tarihinde ise beraberinde bulunan H.Ö ve R.B. le birlikte avluda oturdukları sırada yala ık 40 ki iden olu an kadın ve erkek görevlilerin kendilerine yönelik **"bu i in pe ini bırakın, özür dileyin"** dediklerini, ardından kadın mahpus H.Ö'yü yerde sürükleyerek koridora çıkarttıklarını, ellerine ters kelepçe takarak yere yatırdıklarını, kendisi ve kadın mahpus R.B'yi ise duvara yaslayıp ellerinde ki kalkanla ve coplarla duvara do ru sıkı tırıp iteklediklerini ve kendilerini bu ekilde beklettiklerini, H.Ö'nün ardından R.B'yi de buzun üzerinde sürükleyerek koridora çıkarttıklarını, R.B'ye de ters kelepçe takarak yerde sürüklemeye devam ettiklerini, kendisi dahil olmak üzere H.Ö ve R.B'nin de üzerine 3'er erkek gardiyanın oturdu unu, kendisinin ayakkabısının dahi çıkarıldı ını, çıplak ayak ile yerde sürüklenerek avluya çıkarıldı ını, revirin oldu u koridora kadar yerde sürüklendiklerini, H.Ö'nün kollarını çok sıktıklarını ve H.Ö'nün bu sırada **"kollarımı kırdınız, bırakın artık"** dedi ini, bu sırada ba memurun dizleri ile R.B'nin karnına bastırdı ını, bu sırada kendisini de dizlerinin üzerine çöktürüp ba ını yere bastırarak tuttuklarını ve dizleri ile sırtına baskı uyguladıklarını, bu sırada nefes alamadı ı için ba ını kaldırmaya çalı sa da tekrar vurup ba ını a a ıya do ru bastırdıklarını, H.Ö'nün bunlar oldu u sırada kendisine **"ba ını kaldır, nefes al"** diye ba ırdı ını, daha sonra kendilerini aynı zor kullanma ve i kence usulleri ile revire götürdüklerini, revirde görevli olan doktorun ve hem irenin gerçekle en bu i kence olayını birebir gördüklerini, ahit olduklarını ancak sessiz kaldıklarını, kendilerine revirde **"darp edildiniz mi"** diye soruldu unu, kendilerinin ise **"evet"** dedikten sonra revirden dı arı çıkartıldıklarını, revirden çıktıktan sonra R.B'nin aynı ekilde yere yatırıldı ını, H.Ö'yü ise duvara yasladıklarını, kendisini ise yüzü duvara dönük bir ekilde beklettiklerini, daha sonra kurumun 1.müdürü geldi ini, H.Ö'nün bu sırada müdüre hitaben **"bu yaptı ınız i kencedir"** dedi ini, bu sırada kurum müdürünün önünde bulunan kadın görevlinin H.Ö'nün bo azını sıkarak nefessiz bıraktı ını, R.B'nin saçlarının çekildi ini, gö süne ve ba ına defalarca vuruldu unu, kendisine ise defalarca kalkanlara vuruldu unu, ve i kence ede ede ayrı hücrelere atıldıklarını, kendisinin elinde bulunan kelepçenin oldukça sıkı ba lanmı olmasından kaynaklı nerdeyse bileklerinin kesildi ini, bahse konu kelepçeyi ise görevlilerin bıçak ile keserek açtıklarını, bu i kence sırasında R.B'nin 17 ya ında ve küçük olduklarını defalarca söylediklerini ancak aldırı etmeden eylemlerine devam ettiklerini , R.B'yi çıkarıp ko u a götürdüklerini, ardından H.Ö'nün hücrede kalaca ını ve görevlilerce **"bu burada kalacak, bunun i ine bakaca ız"** eklinde konu maların geçti ini, hücrede H.Ö'ye yönelik i kencelerin devam etti ini bildikleri için H.Ö'nün ko u a getirilmesini istediklerini ancak bu sırada yeniden bir erkek ve bir kadın görevlinin tekrardan içeri girerek kalkanla kendilerine vurduklarını, bu sırada kendisinin kafasını duvara çarptı ını, yine ters kelepçe takılarak ko u un önünde ki koridora çıkarttıklarını, müdürün bu sırada gelip kendisine "amacının ne oldu unu sordu unu", kendisinin ise H.Ö'nün ko u a getirilmesini istedi ini söyledi ini, H.Ö ko u a getirildikten sonra hastaneye darp raporu almak için gitmek istediklerini söylediklerini, H.Ö'nün kalp rahatsızlı ı oldu undan dolayı yalnızca onun hastaneye götürüldü ünü ancak H.Ö'nün vücudunda ki darp ve cebir izleri gözle görünür ekilde mevcut olmasına ra men ilgili Patnos Devlet Hastanesince H.Ö'nün darp raporu talebinin reddedildi ini ve kendisine darp raporu verilmedi ini, yukarıda detaylıca izah etti i i kencenin ise yakla ık 3 saat sürdü ünü beyan etmi tir.

Mahpusun bu beyanlarına ek olarak tarafımızca yapılan görü me mahpusun ellerinin çe itli yerlerinde morluklar oldu u, bileklerinde kelepçe izlerinin belirgin ekilde mevcut oldu u, sol dizinde i lik ve morluklar oldu u, sa üst bacakta büyük ölçüde morlukların görüldü ü, ve görü me tarihi olan 21.12.2024 tarihi itibariyle hala devam etti i gözlemlenmi tir.

### **Görü ülen mahpus H.Ö**

Mahpus H.Ö ile avukat görü me odasında görü ülmü , hapisanede ya anan ihlallere ve 18.12.2024 tarihinde ya anan olaya ili kin geni olarak bilgi alınmı tir. Beyanlarına göre olayların H.G'nin anlatımında oldu u gibi ya andı ını, çok darp edildiklerini, hücrede bileklerinin ve kolunun çevrilmek suretiyle kırılmaya çalı ıldı ını, dirse ine defalarca vuruldu unu, ayaklarının dahi kelepçelenmeye çalı ıldı ını, hastaneye götürüldü ünde doktora darp raporu istedi ini söyledi ini, bu sırada ba memurun da orada bulundu unu ve ba memurun üst yazı oldu unu belirtti i bir ka ıdı doktora verdi ini, doktorun bu ka ıdı gördükten sonra kendisine yalnızca kan de erlerini yüksek oldu unu ve asıl odaklanılması gereken eyin bu oldu unu söyledi ini, darp raporunu "**bo ver**" diyerek bu talebini görmezden geldi ini, bu hususta ısrarcı olmu ise de bir ey yapılmadı ını beyan etmi tir.

Mahpusun bu beyanlarına ek olarak tarafımızca yapılan görü me mahpusun sol elinde morluklar oldu u, sa kolunun dirsek kısmında büyük çapta morluk ve i likler mevcut oldu u, bacaklarında i likler ve morluklar oldu u görü me tarihi olan 21.12.2024 tarihi itibariyle hala devam etti i gözlemlenmi tir.

### **Görü ülen mahpus R.B**

Mahpus R.B ile avukat görü me odasında görü ülmü , hapisanede ya anan ihlallere ve 18.12.2024 tarihinde ya anan olaya ili kin geni olarak bilgi alınmı tir. Beyanlarına göre mevcut hapisanede 18.12.2024 tarihinde i kenceye maruz bırakıldıklarını, olayın H.G ve H.Ö'nün anlatımlarında oldu u gibi ya andı ını, görevlilerce boynundan tutulmak suretiyle defalarca kafasına vuruldu unu, saçlarını çektiklerini ve saçlarının yumak yumak döküldü ünü, kafasına aldı ı darbeler nedeniyle kafasına dokunamadı ını ve canının çok yandı ını beyan etmi tir.

Mahpusun bu beyanlarına ek olarak tarafımızca yapılan görü me mahpusun boynunda tırnak izleri ve benzer yaralarının oldu u,dirse inde morlukların mevcut oldu u, bileklerinde kelepçe izlerinin oldu u, diz kapaklarında ve bacaklarında irili ufaklı morlukların oldu u, gö sünde, karnında ve gö üs kafesinde morluk ve i liklerin oldu u, akak kısmında ise morlukların oldu ı görü me tarihi olan 21.12.2024 tarihi itibariyle hala devam etti i gözlemlenmi tir.

#### 4-)TESPİTLER

Heyetimiz tarafından Patnos T Tipi Kapalı Ceza infaz Kurumunda bulunan mahpuslarla yapılan görüşmeler neticesinde mahpus beyanlarına dayanılarak şu tespitlerde bulunulmuştur;

1) Patnos T Tipi Kapalı Hapishanesinde; 18.12.2024 tarihinde 3 kadın mahpusun yönelik işkence, yaralama, alıkonulma, tehdit ve hakaret fiilleri gerçekleştirilmiştir. Mahpusların beyanlarının tutarlı olması ile oluşan kanaate göre mahpusların herhangi bir şekilde hapishane içerisinde mahpusların can güvenliğini olmadığını ve yine söz konusu işkence olayının üzerinden uzun bir süre geçmesine rağmen ilgili kurumlar ile soruşturmayı yürüten makamlar tarafından kamuoyunu bilgilendirici ve mahpuslar ile ailelerin kaygılarını giderici bir açıklama yapılmadığı tespit edilmiştir.

2) Mahpusların işkence olayı sonrası anlatımları dikkate alındığında; saldırı sonrası yaralama ve diğer fiillerin gerçekleştirilmesi sonrasında hastaneye sevklerinin yapılmadığı yapılan mahpusa yönelik işkence raporu alınmasının engellendiği tespit edilmiştir.

3) İşkence ve diğer fiillerin gerçekleştirilmesinden sonra ilgili hapishanede adli ve idari soruşturmalara başlanılmadığına dair bir açıklama yapılmadığı heyetimizce tespit edilmiştir.

Ayrıca heyetimiz tarafından mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde buldukları hapishanede birçok hak ihlali kategorisinde iddialar da tarafımıza iletilmiştir. Bunlar;

4) Adli Gözlem ve Sınıflandırma Merkezi'nin kararları ile infaz süresini uzatma uygulamalarının yoğun bir şekilde devam ettiği; bu kararlara ilişkin infaz hâkimlikleri ve adli ceza mahkemelerine yapılan başvuruların gereksiz bir şekilde ret edildiği tespit edilmiştir.

5) Mahpuslarla yapılan görüşmelerde mahpusların sosyal aktivite hakkının süre bakımından sınırlandırıldığı; belli yayınlar dışında kitap, Gazete ve dergi gibi basılı yayınlara erişimlerinin Anayasa mahkemesi ve AYM'nin mahpuslar lehine verdiği kararlara rağmen engellendiği tespit edilmiştir.

6) Mahpusların özellikle diş tedavileri ile ilgili hastane sevklerinin geciktirildiği, hapishane idaresi tarafından mahpuslara verilen yemeklerin besin değerinin düşük olduğu ve kantinde satılan ürünlerin hapishane dışındaki fiyatlar ile kıyaslandığında daha yüksek olduğu heyetimizce tespit edilmiştir.

7) Hapishane idareleri tarafından sık sık koşu araması adı altında mahpusların bulunduğu alanlara girildiği ve oda aramalarının özel hayata saygı ilkesine aykırı bir şekilde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

8) Mahpusların hapisanede ya adıkları ihlal iddiaları ile ilgili savcılıklar ve resmi kurumlara yapmış oldukları başvurulara cevap verilmediği; bu durumun mahkemeye erişim ve bilgi edinme hakkının ihlalinin olduğu u heyetimizce tespit edilmiştir.

## 5-)SONUÇ VE ÖNERİLER

Mahpuslar ve avukatları tarafından derneğimize yapılan başvurular sonucu heyetimizin Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan 3 kadın mahpusa yönelik işkence olayı ile görüşmeleri sonucu tespit ettiği verilere dayanılarak aşağıdaki önerileri kamuoyu ile paylaşıyoruz;

1) Derneğimiz tarafından gerçekleştirilen ziyaretler sonucu edindiğimiz kanaate göre; Türkiye'deki infaz rejimi mevzuatı ile politikaları insan onuruna uygun olmayan birçok uygulamaya neden olmaktadır. Mahpusların insan onuruna yaraşır, güvenliklerini esas alan ve ayrımsız bir şekilde infazlarını bitirmeleri için Türkiye'deki mevcut infaz rejiminin mahpuslar lehine revize edilmesi gerekmektedir.

2) Raporumuz konusu Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesinde;18.12.2024 tarihinde gerçekleştirilen ve 3 kadın mahpusun işkenceye maruz bırakıldığı olayla ilgili olarak, etkin bir soruşturma yürütülmesi ile öncelikle mahpuslar ve kamuoyuna tatmin edici açıklamaların yapılması gerekmektedir. Olayın üzerinden uzun bir süre geçmesine rağmen kamuoyuna hiçbir açıklama yapılmaması; diğer hapishanelerde tutulan mahpuslar ile ailelerini de tedirgin etmektedir. Yine bir şekilde ilgili hapishanede meydana gelen işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele, saldırı, hakaret, tehdit ve diğer fiillere ilişkin kamuoyu ve ilgililer bilgilendirilmelidir.

3)Olayda üşheli olarak yer alan kamu görevlilerinin tespit edilerek haklarında etkin bir soruşturma yürütülmesi gerekmektedir. Suç duyurusu niteliğinde olan mahpus başvuruları ile ilgili mahpuslara veya yakınlarına ivedi bir şekilde dönüş sağlanarak gerçekleştirilen işlemlere dair bilgi verilmelidir.Mahpuslar, savcılıklara suç duyurusu niteliğinde gerçekleştirdikleri başvurular ile ilgili herhangi bir dönüş olmadı ından ikâyet ettiği mahpusların savcılıklara ve diğer kamu kurumlarına gönderdikleri şikâyet dilekçeleri ve diğer başvurular ile ilgili ivedi bir şekilde dönüş sağlanmalıdır.

4)Ulusal ve uluslararası insan hakları hukukunda; mahpusların hakları ile ilgili oldukça gelişmiş standartlar olmasına karşın mahpuslar ilgili hakları ve düzenlemeleri doğrudan kullanamamakta, tutuldukları yerlerde bulunan yetkililer aracılığıyla kullanabilmektedir. Yetkililer, hapishane müdürleri, kaynağını uluslararası insan hakları sözleşmeleri ve anayasa'dan alan yasal düzenlemelere aykırı işlemler ve uygulamalar yapmaktadır. Bu durum mahpuslarda, ailelerinde, avukatlarında ve insan hakları örgütlerinde hapishane sistemine ilişkin ciddi güvensizlikler oluşturmaktadır. Bir bütün olarak bu saptamalar, hapis cezalarının

infazında özgürlü ünden yoksun bırakılmanın kendi ba ına yeterli bir ceza oldu u gerçe inin göz ardı edildi i ve gerek hapisanenin fiziksel ko ulları ve gerekse uygulanan rejimin, çekilmekte olan cezanın iddetini daha da arttırdı nı göstermektedir. Mahpuslu un bu “a ırla tırılmı ” ko ullarını etkin biçimde denetleyecek bir mekanizma bulunmamaktadır. Bu durum mahpusun i kence ve onur kırıcı ceza i lemlerine maruz bırakılması demektir.

BM Ki sel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 10. maddesinde açık bir ekilde “Özgürlü ünden yoksun bırakılmı ki iler insani muamele ve insanın do u tan kazandı ı insan onuruna saygılı davranı görme hakkına sahiptir” denilmektedir. Yine BM Mahpusların Islahı için Temel Prensiplerin 1. maddesinde; “Bütün mahpuslara do u tan sahip oldukları insanlık onurunun ve de erin gerektirdi i saygıyla muamele yapılır” denilmektedir. Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesinde insanlık onuruna yakı ır muamele yapılmamakta ve mahpuslar iddet, hakaret ve kötü muamele ve hak ihlallerine maruz kalmakta, hasta olanların tedavileri aksatılmakta, ileti im ve bilgi edinme hakları engellenmektedir.

5) kence-darp vakalarına son verilmeli, sorumlu olan ki iler hakkında soru turma açılmalı ve cezai yaptırımlar uygulanmalıdır. Mahpuslara yapılan i kence, onur kırıcı ve kötü muameleler Avrupa nsan Hakları Sözleşmesi ile yasaklanmı tır. Madde3: kence Yasa ı” Hiç kimse i kenceye, insanlık dı ı ya da onur kırıcı ceza veya i lemlere tâbi tutulamaz.”

6) Ceza nfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin nfazı Hakkında Tüzük'ün 4. Maddesine göre, “Kurumlarda hükümlülerin düzenli bir ya am sürdürmeleri sa lanır. Hürriyeti ba layıcı cezanın zorunlu kıldı ı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sa layan maddi ve manevi ko ullar altında çektilir.” 5. Maddesine göre ise “Kurumlarda, hükümlülerin ya am hakları ile beden ve ruh bütünlüklerini korumak üzere her türlü koruyucu tedbirin alınması zorunludur. Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dı ı, a a ılayıcı ve onur kırıcı davranı larda bulunulamaz.”

7) A HS'in 14. maddesinde düzenlenen “Ayrımcılık Yasa ı” ilkesine göre “Bu Sözleşme de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya di er kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlı a aidiyet, servet, do um ba ta olmak üzere herhangi ba ka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sa lanmalıdır.”

8)Avrupa kencenin ve nsanlık-dı ı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT) Genel Raporu'nda da kelepçeli olarak tedavinin uygun olmadı ı vurgulanmaktadır: “Sivil hastanenin kullanılması halinde, güvenlik düzenlemeleri konusu ortaya çıkacaktır. CPT bu ba lamda, tedavi almak üzere hastaneye gönderilen tutukluların gözetim nedenleriyle hastane yataklarına ya da di er e yalara fiziksel olarak ba lanmamaları gerekti ini vurgulamak ister. Sonuç olarak; mahpusların beyanlarında ve ba vurularda belirtilen tüm hak ihlallerin sonlandırılmasını, insanlık onuru ile ba da mayan tecrit, i kence, darp ve kötü muamele yasa nı ihlal edenler hakkında soru turma açılmasını, açlık grevi yapan mahpusların hak ihlallerine dair taleplerinin kabul edilmesi ve diyalo un sa lanmasını,

idare ve gözlem kurulu kararları ile soyut gerekçeler oluşturularak mahpusları denetimli serbestlik ve koullu salıverilme hakkının ihlalinin engellenmesini, açlık grevi yapan mahpuslara yeterli iaaenin sağlanması ve doktor kontrollerinin gerçekleştirilmesini, insan onuruna uygun bir yaşam tesis edilmesini talep ediyoruz.

10)Yeterli ve sağlıklı beslenmek temel insan hakkıdır. Sağlık sorunları olan mahpuslar, doktorlarca reçete edilmiş yiyecekleri alma hakkına sahiptirler. Cezaevi idareleri tarafından tutuklu veya hükümlülere yeterli, hijyenik ve sağlıklı yemek sağlanmalıdır.

11) Hapishanelere bağımsız sağlık kurumlarının girmesine ve inceleme yapmasına izin verilmelidir. Hapishanelerin denetiminde bağımsız meslek kuruluşları ve insan hakları örgütleri olmak üzere ilgili kuruluşların yer alacakları şekilde yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

12)Hapishane idaresi tarafından mahpusların bilgi edinme haklarına engel oluşturulduğu büyük sorunlardandır. Son dönemlerde gerek Anayasa Mahkemesi gerekse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından benzer konulara hakkında verilen ihlal kararlarına dikkate alındığında; mahpusların bilgi edinme hakları dikkate alınarak talep ettikleri kitap, gazete ve dergilerin; yasal engellemeler ile subjektif yorumlamalarla kendilerine verilmemesi uygulamasından vazgeçilmelidir.

13) Özellikle İdari Gözlem ve Sınıflandırma Merkezi tarafından mahpusların “iyi halli” olup olmadıkları yönünde hazırlanan raporlarının genellikle hukuki dayanaktan yoksun; soyut gerekçelere dayandırıldığı bir deneğimiz tarafından birçok kez tespit edilen hususlardan olup; bu nedenle birçok mahpusun infazının belli bir kısmını hapishanede geçirdikten sonra denetimli serbestlik hakkından yararlanması gerekirken infazlarının uzatıldığı (yakıldığı), ayrıca mahpuslar hakkında düzenlenen iyi halli olmama deklare edilmesi nedeniyle bağımsız hapishaneye sevk taleplerinin yerine getirilmediği görülmektedir. Bu hususta idari gözlem ve sınıflandırma merkezinin yeniden yapılandırılarak; objektif kriterlere göre karar vermesi gerekmektedir.

Heyetlerimiz ve kurumumuz; hapishane rejimi, fiziki koullar ve uygulanan muameleler hakkında etkili bir idari ve yargısal denetim sağlanması gerektiğini tespit etmiştir. Kence ve Diğler Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Muamele ya da Cezanın Önlenmesi Sözleşmesi Seçmeli Protokolü’ne uygun şekilde, “bağımsız” ulusal denetim mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir. Tüm cezaevlerinde yaşananlara, hak ihlallerine, sağlığı zedeleyen engellerine karşı Adalet Bakanlığı’nı, ilgili tüm kurum ve kuruluşları göreve davet ediyoruz.

**İnsan Hakları Derneği Adına Üyesi Hapishaneler Komisyonu**

